

2. ČÍSLO / VIII. ROČNÍK

7 Kč (9 Sk)

9. LEDNA 2000

Z obsahu:

Otevření Svaté brány

– strana 2 –

Vtělení a Jubileum

Jan Pavel II.
při generální audienci
22. prosince 1999

– strana 2 –

Milostivé léto Hospodinovo

– strana 4 –

Znovuzrození z vody a z Ducha svatého

– strana 5 –

Církev a svět

– strana 6 –

Falešné teorie jako příčina nelidskosti

– strana 8 –

Plné přijetí Krista

Pastýřský list olomouckého arcibiskupa
Mons. Jana Graubnera – Vánoce 99

– strana 10 –

Genocida katolíků ve dvacátém století

– strana 12 –

Neobyčejně těžká cesta

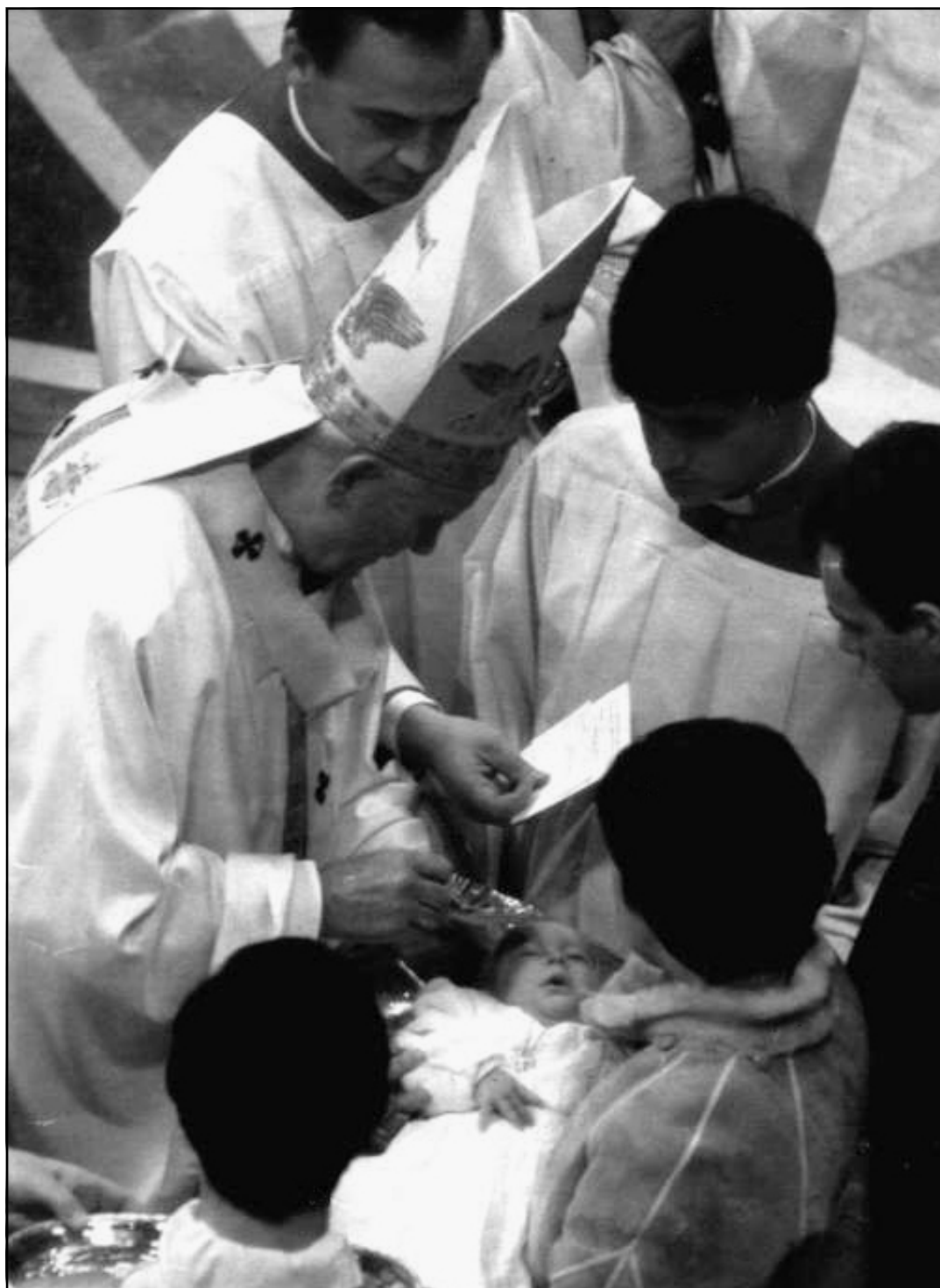
K cestě Jana Pavla II.
do Indie

– strana 14 –

Z temnoty do světla

Bílá kronika

– strana 15 –

Otevření Svaté brány

Obřad otevření Svaté brány byl stanoven následujícím způsobem: Při otvírání Svaté brány k Jubileu 2000 byl obměněn původní tradiční obřad. Protože liturgisté dospěli k závěru, že klepání kladívkem, které se dosud provádělo, nemá zvláštní symbolický význam, bylo od něho upuštěno. Dosud papež tímto kladívkem vždy rozlomil pečeť, která bránu uzavírala. Jan Pavel II. před půlnoční mší svatou přitoupil k Svaté bráně. Nejdříve byl pře-

čten úryvek z evangelia sv. Lukáše: *Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně* (Lk 4,18n). Nato papež bránu otevřel, setrval v tiché modlitbě a vstoupil do baziliky. V obřadu byly symbolicky připomenuty biskupské synody, které se konaly v jednotlivých kontinentech v posledních letech. Mladé ženy, představitelky Asie a Oceánie, zasypaly bránu květy a sladkostmi. Afričané troubili na rozích zhotovených ze slonové kosti. To mělo připomenout, že slovo »jubileum« pochází z hebrejského slova »roh«. Evropané a Američané nesli v procesi svíce až k oltáři v bazilice sv. Petra. Zde od tohoto oltáře jáhen slavnostním zpěvem ohlásil počátek Svatého roku.

Evangelista jako symbol Božího slova, který Svatý otec ukázal ve Svaté bráně věřícím, byl v průvodu slavnostně přenesen před oltář a umístěn mezi světlými květy na zvláštním podstavci, kde bude k vidění během celého Velkého jubilea. Celý tento rok se při každé mši svaté bude v bazilice sv. Petra modlit také Kredo.

VOLBA KANDIDÁTA NA DĚKANA KTF UK

Ze dvou kandidátů na funkci děkana Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy (KTF UK) pro období 2000–2002 dali členové Akademického senátu (AS) KTF UK přednost prof. ThDr. Václavu Wolfovi (9 hlasů) před dosavadním děkanem prof. ThDr. Jaroslavem V. Polcem (3 hlasy). Volba proběhla 8. prosince 1999 v budově KTF UK v Praze. Po církevní linii se k návrhu vyjadřuje Velký kancléř fakulty kardinál Miloslav Vlk a potvrzuje její římská Kongregace pro katolickou výchovu. Na základě návrhu AS děkana jmenuje rektor univerzity. ČBK

KŘESŤANSTVÍ A OSTATNÍ NÁBOŽENSTVÍ

je název přednášky, kterou prosloví doc. ThDr. Ctirad Václav Popšíl OFM, docent Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci v pátek 14. ledna 2000 v Brně v budově Centra dětských odborných zdravotnických služeb na Žerotínově náměstí č. 6. Začátek přednášky v 17.00 hod.

Vtělení a Jubileum

Velká událost vtělení kéž promění náš život v době milosti Velkého jubilea!

Pravidelná středoevropská audien- ce se dnes koná v liturgické a duchovní atmosféře adventu, který se stává ještě intenzivnější, neboť se přiblížily vánoční svátky. Vánoční novena, kterou prožíváme v tyto dny, je liturgickým průvodcem, který nás provází v našem úkolu přípravy na slavení velké události, která se stala před dvaceti stoletími: zve nás, abychom rozjímali o hlubokých tajemstvích vtělení a přijali je do svého života.

O Vánocích roku 1999 se chystáme prožít mimořádnou událost. Ve Svaté noci, která se nyní tak přiblížila, začne totiž Velké jubileum roku 2000, na které se Církev již tak dlouho připravuje, a to dává novou vzpruhu našemu očekávání. V posledním úseku této adventní doby liturgie uvádí do souvislosti očekávání celého stvoření. **Je to, jako by ono po dvou tisících let cítilo s obnovenou radostí příchod toho, který znovu nastoluje ještě dokonalejším způsobem původní harmonii, která byla porušena hříchem.**

Draží bratři a sestry! Připravme se nyní, abychom prožili s intenzivní účastí spásnou událost Vánoc a začali tak s hlubokou nadějí Jubilejní rok. Rozjímajme v chudobě jesliček o velké »události« vtělení. **Bůh se**

stává člověkem, aby se potkal s každým z nás. Dovolme, aby toto velké tajemství proměňovalo náš život během celého Jubilea. Oživme dojmavou a povznášející zkušenost pastýřů, kteří pohotově přijali zvěst přinesenou anděly, a odebrali se bez prodlení, aby se klaněli Spasiteli a stali se tak prvními svědky jeho přítomnosti ve světě.

Panna Maria, která byla první, kdo připravoval důstojný přibytěk slíbenému Mesiáši a i nyní jej představuje světu, kéž nás naučí otevřít a přímo vysadit bránu našeho srdce poselství vánočního světla a pokoje.

S takovými pocity a v duchovním kontextu radosti z nadcházejícího otevření Velkého jubilea mám potěšení vyjádřit každému z vás svá nejrůznější přání. Rozšiřuji tyto srdečné pocity na všechny, kteří jsou postiženi utrpením, na ty, kteří musejí snášet tíživé důsledky války, a na ty, kteří se nacházejí v obzvláštních těžkostech. Přeji všem, aby mohli zakusit v nadcházejících svátcích posilu, která vychází z Pánovy přítomnosti dosvědčované významnými gesty lásky a solidarity.

L'Osservatore Romano
23. prosince 1999

Zvýraznění redakce Světla

Duch Hospodinův

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešního svátku

Ty jsi můj milovaný Syn

Dnešní svátek je pro tebe vhodnou příležitostí, aby sis živě uvědomil zázrak, který v tobě způsobil Duch svatý v nejposvátnější chvíli tvého života: ve chvíli tvého křtu. Pros jej, aby ti ukázal obdivuhodnou sílu své moci a naučil tě užívat hojnosti svých darů k Boží slávě. I když působí skrytě, neznamená to, že by měl zůstat neznámý. Stejně jako provází každý krok Syna člověka, i pro tebe je jediným pramenem síly, milosti a pravdy.

Duch svatý je největší Divotvůrce, který stál na počátku lidské existence Božího Syna, a zjeví dnes jasně svou přítomností, že stojí i na počátku jeho veřejného působení. Tento Duch vedl kroky Mariiny do judských hor k Alžbětě, zjevil Janově matce, že ji přišla navštívit Matka jejího Pána. A je to týž Duch, který posílá Jana k Jordánu, aby zde připravoval cestu pro Pána. Zjevuje mu také moc svého budoucího působení, které bude spojeno s křtem Duchem a ohněm, jakým bude křtít Mesiáš.

Protože je Jan veden Duchem svatým, a nikoliv svými tužbami a svou vlastní vůlí, je si jasně vědom, jaký je rozdíl mezi ním a Mesiášem, na kterého čeká, mezi jeho křtem a křtem, který teprve přijde. A proto ačkoliv je jeho poslání tak výjimečné, zachovává si stav hluboké pokory. Mohl by se těšit popularitě, která se rovná popularitě Mesiáše, ale vytrvale odmítá tento titul, naopak, ujišťuje své posluchače i učedníky, že mu není hoden prokázat ani službu otroka a rozvázat řemínek jeho obuvi. Čím větší je úcta, s jakou lid smýšlí o Janově velikosti, tím více oslavuje jeho pokora toho, který je ještě větší a silnější.

Týž Duch svatý však již před staletími vylíčil věrně postavu Spasitele. Hospodin v něm nalezne své zalíbení, protože nebude lpět na tom, že je roven Bohu, ale sám sebe se zřekne a vezme na sebe přirozenost služebníka.⁽¹⁾ Proto si jej vyvolil, proto na něho vloží svého Ducha.

Jak bohaté ovoce přinese toto pomazání Duchem nejen Služebníkovi, ale všemu lidu! Síla Božího Ducha působí způsobem, který lidé neznají. Pro moc a vládu zla je příznačné, že uvrhla lidi do temnoty: ranila je slepotou, která je tím horší, že je slepá i k vlastní slepotě. Nastražila jim největší léčku, které spočívá v tom, že sami sebe

uvěznili v temnotách závislosti a žádostivosti, že se docela zabydleli ve vězení hříchu. Proto bude posláním Služebníka, aby uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. Přijde, aby otevřel oči slepým a vyvedl ze žaláře ty, kteří bydlí ve tmách.

Ačkoliv Mesiáš přijde s tak velikou mocí, vystřihá se všech způsobů, jakými si člověk rád posluhuje, aby dosáhl svého cíle a domohl se svého postavení a svých práv: *Nebude křičet, nebude hlučet, nedá se slyšet na ulici.* Hospodinův Služebník, pomazaný Duchem, nebude používat jiné síly než síly *blahoslavených, kteří, ačkoliv tiší, dostanou zemi za dědictví.*⁽²⁾ Nikoho se nešetrně nedotkne, i těm nejslabším a nejohroženějším bude věrně dopomáhat k právu. Nezlomí hůl nad těmi, kteří jsou sebevíce nalomeni, i naději, která sotva doutná, probudí k životu. Právo, které chce se vši rozhodností obnovit, je právo na světlo svobody a světlo Boží pravdy, je to právo na Boží lásku a milosrdenství, které Bůh slíbil svému lidu a na které čekají daleké kraje.

Toho, co již v dávnověku ohlašoval prorok jako poselství naděje, můžeš být dnes svědkem na jordánském břehu. V zástupu hříšníků přichází Ježíš z Nazareta, přichází poslušně jako pokorný Služebník. Jak veliký by měl být tvůj úžas nad touto poslušností, která tak uchvacuje a dojmá Otce na nebesích, že se veřejně a výslovně vyznává ze své lásky k *vyvolenému Synu*, ve kterém našel své dokonalé zalíbení. To, co slyšíš shůry, to nejsou pouhá slova. Takové vyznání je současně nejvyšším Darem, který se jen tvým očím jeví jako holubice, ale je to Duch Boží Lásky, který sestupuje, aby pomazal Božího Služebníka pro jeho spásnou službu milosti a pravdy.

Máš o to větší důvod k úžasu a děkování, že podobného zázraku, jakého jsi zde u Jordánu pouhým svědkem, byls u své křtiteľnice přímým účastníkem. I tobě řekl Otec, že má v tobě zalíbení, i tebe nazval milovaným synem, i na tebe sestoupila Holubice, aby tě naplnila dary moudrosti, milosti a síly. I tebe *s láskou povolal a ustanovil tě prostředníkem smlouvy.* Spoléhá na tebe, že nebudeš křičet ani hlučet, že nezeslábneš ani nezmalátníš, ale budeš věrně ohlašovat právo, na které čekají daleké kraje. *Vzdávej proto Hospodinu slávu hodnou jeho jména.*⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Fil 2,7

⁽²⁾ srov. Mt 5,5

⁽³⁾ resp. žalm 29

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 42,1–4.6–7

Toto praví Hospodin:

„Hle, můj Služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil. Vložil jsem na něj svého ducha, národům přinese právo. Nebude křičet, nebude hlučet, nedá se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, doutnající knot neuhásí, věrně bude ohlašovat právo. Nezeslábně, nezmalátní, dokud nezaloží na zemi právo. Na jeho nauku čekají daleké kraje. Já, Hospodin, jsem tě povolal s láskou, vzal jsem tě za ruku, chránil jsem tě a ustanovil tě prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů, abys otevřel oči slepým, abys vyvedl vězně ze žaláře a z věznic ty, kteří bydlí ve tmách.“

2. čtení – Sk 10,34–38

Petr se ujal slova a promluvil:

„Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné. Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pánem nade všemi. Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel.“

Evangelium – Mk 1,6–11

Jan nosil šat z velbloudí srsti

a kolem boků kožený pás.

Živil se kobyilkami a medem divokých včel.

Kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým.“

V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a dal se od Jana pokřtít v Jordáně. Hned jak vystupoval z vody, spatřil, že se nebe rozevřelo a že se na něho snáší Duch jako holubice. A z nebe se ozval hlas:

„Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!“

Milostivé léto Hospodinovo

Ohlašovat dobu milosti našeho Pána

Jubilejní milostivý rok nese Dobrou novinu každému člověku. Těm, kteří zapochybovali o Boží lásce a milosrdenství, chce Bůh ukázat svou tvář lásky. Všem, kteří trpí nedostatkem nebo kdo strádají sociální nespravedlností, dostává se příležitosti zakusit dobro. Bůh touží v tomto výjimečném roce každého obdarovat svou milostí. Je třeba zahájit dílo, které pomůže, aby se tyto milosti vtělily do života.

Přijmout znovu Dobrou novinu

Mnohokrát jsme slyšeli Dobrou novinu, která nám pronikla do srdce, ovšem lidská povaha je taková, že potřebujeme stále nové výzvy a nové životní zkušenosti, abychom se znovu ponořili do slov lásky a naděje, abychom nabrali nových sil na další cestu. Jubileum je dobrou příležitostí, abychom znovu uslyšeli Boží slovo, které nás posílí. To pro každého neopakovatelné slovo života a naděje uslyšíme každý ve své farnosti, která bude jistě v tomto roce organizovat duchovní obnovu a misie, společná setkání a poutě. Ale to by mělo být doplněno četbou evangelia a vhodných knih a časopisů a rozjímáním v tichu doma a rodiny.

Smíření s Bohem a s lidmi

Milost Velkého jubilea nám přináší novou příležitost smířit se především s Bohem. Bůh, který je Milosrdenství, je vždy otevřen pro každého člověka. Jen člověk se od něho vzdaluje nebo na něho zapomíná. Poctivé zpytování svědomí zakončené svatou zpovědí nám dovoluje znovu přijmout dar synovského spojení s Otcem. Takovéto zpytování svědomí nám z jedné strany pomůže v Duchu pravdy po-

znat dobro, jaké Bůh získává z našeho srdce pro druhé, a jednak konstatovat, co je v našem chování zlé, co ničí nebo oslabuje naše bytí i naše bližní. Po celý Jubilejní rok budou zmnoženy příležitosti, abychom kdykoliv mohli vykonat dobrou jubilejní svatou zpověď.

Smíření s Bohem nás přivádí ke smíření s lidmi. Občas se stává, že využíváme rádi odpuštění ze strany Boha i druhých lidí, ale sami neradi odpouštíme křivdy, kterých se nám dostalo od jiných. Jubilejní rok je dobou, která nás vyzývá, abychom odpustili každému, kdo nám jakýmkoliv způsobem ukřivdil, ať už vědomě nebo nevědomě. Je to doba, kdy jsme vyzváni ke smíření na individuální i společenské úrovni. Milost tohoto roku dává sílu, aby jak naše rodiny, tak místní společenství i větší společenství se navzájem smířily.

Osvobození z nouze a nespravedlnosti

Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně (Lk 4,18n).

Tolik lidí zakouší nouzi a nespravedlnost. Milost Jubilejního roku nás vyzývá, abychom rozhodným postupem zmírnili a ulehčili jejich osud. V mnoha zemích se podnikají kroky, aby se snížilo zadlužení chudých krajin, aby byly uskutečněny programy společné pomoci, která má zabránit nouzi, a to jak v místním, tak v mezinárodním měřítku. Každý z nás má své chudé, kteří mu byli svěřeni po celý život. Všimněme si jich a vyjděme jim vstříc s pomocnou rukou. I když to bude nevelká pomoc materiální, duchovní, sociální, jistě jim ulehčí jejich bídu. Možná že instituce, naše pracoviště se ujmou rozhodujících ini-

ciativ, které směřují na pomoc ubohým. Inspirujme odpovědné osoby k takovému postupu.

Jubilejní rok je rokem, kdy se má šířit sociální spravedlnost. Kromě bezprostřední pomoci jsou důležité také kroky, které mají strukturální charakter. Kéž Svätý rok inspiruje vládnoucí kruhy a politiky, lidi z oblasti podnikání k takovým změnám a k takovému fungování společnosti, aby zde bylo více spravedlnosti a výraznější péče o společné dobro. Velkou roli mohou sehrát mimovládní organizace.

Rozvoj ekumenismu a mezináboženského dialogu

Kéž se nám v tomto roce podaří rozmnožit nejen modlitby, ale i styky s lidmi jiných vyznání a podpořit modlitbou i skutky mezináboženský dialog a cesty smíření ve svém okolí i ve světě.

Dělit se s druhými o Dobrou novinu

Evangelizace znamená pomoc druhým při odkrývání Boží přítomnosti v životě. Jubileum je dobrým jarem evangelizace. Budou pořádány různé evangelizační akce. Dnes mnoho lidí hledá setkání s živým Bohem, i když si někdy přímo neuvědomují, že je to Bůh, koho hledají. V době krize kultury mnoho lidí hledá smysl vlastního života, své práce, své angažovanosti, ptá se na Boží přítomnost v utrpení, ve zkušenosti opuštěnosti, nespravedlnosti a chudoby. Sami nemají vždy dosti sil a možností, aby našli cestu života a naděje, a proto potřebují pomoc druhých, kteří jim ukážou, kde je Bůh a co k němu vede. Každodenní život přináší mnoho příležitostí, abychom druhým způsobem pro ně přijatelným a s respektováním jejich dosavadního spojení s Bohem ukázali cestu k Bohu a jeho lásce.

Čas radikálního svědectví

20. století se stalo věkem svědků. Dnes se víra a její vy-

znávání pojí s radikálním svědectvím věrnosti Bohu a evangeliu tváří v tvář kultuře a způsobu života a módy, které jsou lhostejné i nepřátelské k hodnotám evangelia. Po bolestných zkušenostech s fašismem a komunismem stojí před námi další konfrontace s kulturou pohodlnosti a kompromisů svědomí.

Každý den přináší nové výzvy, které přicházejí z různých prostředí, od příbuzných, spolupracovníků, z médií, z veřejného mínění, které nás pobízejí, abychom ve jménu modernosti rezignovali postupně na věrnost svému svědomí a Božím přikázáním. Nemusí jít o úplnou zradu, ale o postupný výprodej krůček za krůčkem, o postupné otupování našich úsudků. Teprve po čase zjistíme, že jsme odešli daleko z cesty evangelia a jeho hodnot. Abychom mohli vytrvat, je důležité pomáhat si navzájem v zachovávaní věrnosti svému svědomí a Bohu. Milost Velkého jubilea nás podpoří v úsilí o vydávání odvážného svědectví.

Děkovat za dar vtělení a vykoupění

Jubileum je dobou slavení a díkůčinění. Děkujeme Bohu, že se z lásky k nám vtělil, stal se jedním z nás a narodil se pro nás před 2 000 lety. Mnoho slavností poslouží Církvi, aby zdůraznila také děkovaný charakter této doby.

V životě nám připadá snazší prosit než děkovat, ale lidé, kteří ve svém duchovním životě vzdávají především díky, rychleji duchovně rostou.

Díkůčinění nás osvobozuje od postoje, který myslí jen na své nároky a otevírá nás ke spolupráci s Bohem a jeho vůlí. Lidé, kteří často setrvávají v díkůčinění, mají více vnitřního pokoje a radosti, a to i v obtížných situacích. Větší dávka díkůčinění a oslavování Boha nám pomůže, abychom s větší odvahou vstupovali do třetího tisíciletí křesťanství.

Podle -kai- přeložil -lš-

KRÁTKÉ ZPRÁVY

84 000 účastníků dostalo vstupenky na půlnoční zahájení Jubilejního roku do baziliky sv. Petra. Před bazilikou sledovalo tříhodinový obřad na třech obřích obrazovkách 50 000 přítomných. Papež po skončení slavnosti, velmi uvolněný a spokojený, prošel celou bazilikou středem věřících. Televizní přenos sledovalo na celém světě 1,5 miliardy diváků.

* * *

Na rozdíl od předchozích let se papež po vánočních svátcích neodebral na krátký odpočinek do Castel Gandolfo, ale zůstal v Římě. Na veřejnosti se však objevil teprve 31. prosince při děkovných nešporách, které se tentokrát konaly v bazilice sv. Petra, a nikoliv v některém z jezuitských kostelů.

* * *

V restaurované bazilice sv. Františka v Assisi papežský legát kardinál Lorenzo Antonetti otevřel o půlnoci z 24. na 25. 12. Svatou bránu. Na půlnoční mši v Číně v Chongren bylo zatčeno a uvězněno 40 katolíků. Po výslechu byla jen malá část z nich propuštěna. Šlo o příslušníky církve věrné Římu.

ZPRÁVY JEDNOU VĚTOU

Kaple na římském letišti Fiumicino byla zařazena mezi svatyně, kde mohou cestující získat odpustky Jubilejního roku.

V centru Nigérie rozbořili muslimští mladíci 14 kostelů.

Podle šetření Galupova ústavu jen čtvrtina obyvatel Izraele zná přesné datum vánočních svátků.

Nejneoblíbenější křesťanskou církví mezi obyvateli Izraele je církev římskokatolická.

Křesťané ve Velké Británii protestují proti skutečnosti, že většina radiových stanic odmítá vysílat modlitbu Jubilejního roku od Clifffa Richarda, kterou tvoří Otčenáš na známou lidovou píseň.

Biskup Degenhard z Paderbornu vystupuje s novým rokem ze státního systému poraden pro těhotné ženy.

Biskup Lehmann navzdory jasné papežské směrnicí hledá způsob, jak zachovat dosavadní praxi spoluúčasti církve ve státním systému poraden pro těhotné.

Ve Východním Timoru našli prostředníci OSN v jednom jezeře šest mrtvol pravděpodobných obětí masakru v kostele v Liquici.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

Ve dnech **5. a 6. ledna 2000** se v olomoucké arcidiecézi na výzvu arcibiskupa Mons. Jana Graubnera konala Tříkrálová sbírka. Poprvé se rozešly desítky a snad i stovky čtyřčlenných skupinek „Tři králů“ (čtvrtý pracovník pověřený Charitou) do našich domácností a svým „koledováním“ po domech se snažily probudit v lidech ducha soucitu a bratrské pomoci lidem v nouzi. Kromě zpěvu koled byla součástí jejich návštěvy prosba o finanční příspěvek na pomoc „chudým“. Toto „koledování“ však neprobíhalo jen po domácnostech, ale „koledníci“ oslovovali veřejnost také v ulicích.

Pomoc „chudým“, tedy těm, kterým výtěžek z Tříkrálové sbírky je určen, bude rozdělena jednak do zahraničí (polovina výtěžku) lidem postiženým přírodními katastrofami nebo válečnými konflikty (např. Turecko, Kosovo, Rwanda, Súdán) a druhá polovina výtěžku potřebným v ČR (rodiny s dětmi nebo senioři).

Znovuzrození z vody a z Ducha svatého

Hned jak vystupoval z vody, uviděl nebesa otevřená a Ducha, který jako holubice sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: »Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě jsem našel zalíbení!« (Mk 1,10n).

I dnes říká Bůh při každém křtu: To je mé milované dítě, ve kterém jsem našel zalíbení. Křtem začíná nový úsek života. Dítě se stává dítětem Božím. Při křtu obdrží každý křtěnec jméno nějakého světce. Toto jméno si pak nese celý svůj život. I Bůh bude volat tohoto člověka tím jménem, které rodiče dítěti při křtu dali.

Kněz říká při křtu: *Kdo je křtěn, vstupuje do společenství svatých, kteří jsou jeho přímluvci u Boha. Vzájemně nyní spolu svaté, zvláště patrona dítěte.*

Ve Starém zákoně nebylo jméno člověka něco nahodilého, nýbrž bylo označením něčeho podstatného. Ježíš, Jehošua znamená: Bůh je spása. Zvláště v křesťanských oblastech se již od dávná oslavuje spíše den jmenin než den křtu. Narozeniny má každá živá bytost. Jmeniny má jenom člověk. Především v křesťanských rodinách by se měly jmeniny důstojně oslavovat.

Ve křtu obdrží křtěnec nejen jméno, ale také účast na věčném životě. Kněz pohne vodou pravou rukou a říká: *At' sestoupí do této vody síla Ducha svatého, aby všichni, kdo jsou s Kristem spojeni ve smrti, skrze křest s ním povstali k věčnému životu.*

Na závěr křestní slavnosti kněz říká: *Tomuto dítěti byl křtem darován nový život, a proto se nazývá dítětem Božím... Bude nazývat Boha svým Otcem a bude mít účast na stole nejsvětější oběti.*

I nás přijal Bůh křtem za své děti. Proto můžeme Boha nazývat Otcem a můžeme se modlit *Otče náš...*, ale ještě něco dalšího přistupuje ke křtu. Tak jako Ježíš je i křtěnec pomazán.

Křtem, kterým byl Pán pokřtěn od Jana, začíná jeho veřejný život. Je to výsek z Ježíšova života, o kterém se dnes málo uvažuje. V jednom svém kázání zdůrazňuje sv. Petr: *Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom v celém Judsku: Jak*

Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval d'ábel (Sk 10,37n).

Každý křtěnec, ať už je to dítě nebo muž či žena, je při křtu pomazán křížem, a to stejným křížem, jakým je pomazán kněz nebo biskup. Při pomazání křtěnce kněz říká: *Nyní budeš pomazán svatým křížem; neboť jsi údem Božího lidu a patříš navždy Kristu, který byl pomazán na kněze, krále a pro roka na věky.*

Ve Starém zákoně byl pomazán jen kněžský kmen Leviho, králové a proroci. V Novém zákoně mají všichni věřící účast na všeobecném Kristově kněžství. *Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý (1 Petr 2,9).*

Protože věřící má účast na všeobecném Kristově kněžství, může žehnat sebe a druhé. Především rodiče by měli žehnat své děti znamením kříže a svěcenou vodou. Požehnání otce mělo ve Starém zákoně velkou váhu. Manželé se mohou také žehnat navzájem, což se někde děje i při církevním svatebním obřadu. Dříve rodiče žehnali chléb před první ukrojením třemi křížky. Dnes se bohužel přímo vkládá do krájecího strojku. Všichni věřící jsou pomazáni, a mohou proto žehnat.

Modlitba dnešního svátku nám přibližuje, že dnes oslavujeme nejen křest Kristův, nýbrž že máme znovu prožít i svůj svatý křest: *Všemohoucí Bože, při křtu tvého Syna v řece Jordánu na něho sestoupil Duch svatý. Tehdy jsi slavnostně prohlásil, že Kristus je tvůj milovaný Syn. Dej, ať všichni, které jsi přijal za syny a dal jim nový život z vody a Ducha svatého, ustavičně požívají tvého zalíbení a žijí jako tvé děti v plnosti tohoto Ducha. O to tě prosíme skrze Krista, našeho Pána.*

*P. Bernard Sirch OSB
-sks- 1/99*

Církev a svět

Pomůže nám sociologie?

Království nebeské je jako kvas, který vzala žena a zadělala do tří měřic mouky, až se všechno prokvasí (Mt 13,33).

Ježíš jim řekl: „Hled'te se mít na pozoru před kvasem farizeů a saduceů!“ (Mt 16,6).

Utěšitel, Duch pravdy, kterého vám Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu (Jan 14,26).

Sociologie neboli věda o společnosti vznikla v minulém století jako pokus vědecky zkoumat a vysvětlit podstatu, vývoj a dění ve společnosti. Vznikla na půdě pozitivistického světového názoru a nahlížela na společnost jako na přírodní jev, který je možno podrobit měření a zkoumání podobně jako jiné exaktní jevy. Na její půdě vznikaly různé ideologicky zbarvené teorie společnosti a jejich fenoménů.

Postupně si vytvořila své specifické nástroje a metody. Sociolog postupuje tak, že si vymezí určitý společenský jev, který je předmětem jeho zájmu, a stanoví si odpovídající znaky, jimiž se tento jev ve společnosti projevuje. Tyto znaky pak zkoumá tak, že na dostatečně velkém reprezentativním vzorku zjišťuje četnost výskytu vybraných znaků, sumarizuje je a pomocí nástrojů matematické statistiky ověřuje jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Vychází při tom z určitých předpokladů, které si zformuluje do tzv. hypotéz. Shromážděná a vyhodnocená data mají jeho hypotézu buďto potvrdit, nebo vyvrátit. K nejnáročnějším cílům, které si může sociolog vytyčit, je zjišťovat kořeny a příčiny určitých, nejčastěji negativních jevů ve společnosti a sociolog někdy neváhá jít tak daleko, že se pokouší navrhnout opatření k jejich nápravě, případně prevenci.

Může se při tom stát, že přecenění možnosti samotné sociologie. Nástroje a možnosti na realizaci takových opatření totiž sociologie sama zpravidla nemá. Na rozdíl od lékaře, kte-

rý na základě své diagnózy sám pacienta léčí, sociologova práce končí návrhem, který realizuje (nebo také nerealizuje) někdo jiný.

Služeb sociologů dnes používají s oblibou ty obory a instituce, jejichž existence a působení závisí na zájmech velkého počtu lidí, např. politické strany, obchodní organizace nebo kulturní instituce. Chtějí se tímto způsobem dovědět, jak na ně veřejnost nahlíží, jaký dopad a ohlas má jejich působnost a reklama a jak by nejlépe mohli veřejnost ovlivňovat ve svůj prospěch.

Náboženství jako společenský jev bylo pro sociologii od počátku přitažlivým objektem. Různí autoři (E. Durkheim, M. Weber, E. Troeltsch, M. Scheler) se snažili vysvětlit vývoj společnosti z jejich náboženských představ nebo vykládat vývoj náboženských představ z materiálně-hospodářského rozvoje společnosti. Materialistická ideologie a protináboženská propaganda stavěla a dále staví na podobných studiích.

V Církvi se o sociologii začalo hovořit se značným zpožděním. Na přelomu čtyřicátých a padesátých let se nejdříve v USA, pak ve Francii, Belgii a Holandsku začíná rozvíjet tzv. sociologie náboženství jako »metodický nástroj pro pastorační plánování«. Vědecká analýza sociálního prostředí farnosti či diecéze se měla stát východiskem pro nové, účinnější misijní nasazení, které znamená »přechod pastorace od korektivní ke konstruktivní, od jednoznačně klerikální k laické, od

individualistické k sociální, k péči o celkové prostředí, ve kterém se má hlásat Boží sláva a zajišťovat naše spása« (B. Häring).

Sociologický přístup má pastorační práci zajistit cílevědomost a plánovitost, správné stanovení priorit. Záměrem pastorační práce je v tomto případě pomáhat člověku najít smysl života a tak z něho udělat nového člověka, který pak také vytvoří kolem sebe nový svět. Výchozím bodem je zpracování situační analýzy, která zmapuje danou farnost či diecézi na základě vytypovaných ukazatelů (jako je věková a sociální struktura církevní obce, návštěvnost bohoslužeb, přístup ke svátostem), registrace trendů, plánování nových přístupů a cest atd.

Jakkoliv se sociologické nástroje aplikují již několik desítek let, nedá se říct, že by někde přivodily zásadní obrat v účinnosti pastorace a v rozvoji náboženského života.

Spíše naopak. Jak v oblasti analýz, tak v oblasti navrhovaných opatření je sociologie náboženství poplatná pozitivisticko-pragmatickým kořenům, ze kterých sociologie vyrůstala. Ostatně tato ryze sekulární věda si ani nemůže dělat nároky, aby brala v úvahu něco víc než ryze lidský činitel. Vlastní náboženská skutečnost se zcela vymyká jejímu pozorování, proto i jakékoliv návrhy zůstávají pouze v přirozené oblasti. I když je pravdou, že náboženský život lidí se projevuje navenek chováním, které je možno do určité míry hodnotit kvantitativně, kvalitativně, a tedy podstatná složka duchovní skutečnosti zůstává pro sociologa nepostižitelná. To s sebou nese jiné nebezpečí, které spočívá v tom, že se na samotnou Církev začne pohlízet jako na ryze lidskou instituci srovnatelnou s nějakým spolkem či politickou stranou. (Když strana ztrácí preference, musí změnit svou politiku. Církev ztrácí. Musí změnit své uče-

ni.) Jakkoliv se sociologie tváří jako objektivizující věda, na půdě náboženství její přístup vede naopak k zcela nepřiměřenému zjednodušení a zplošťování skutečnosti a její závěry jsou z duchovního pohledu neobjektivní. Největší důraz se tu často klade na veřejné mínění a s tím spojené faktory oblíbenosti či neoblíbenosti. To je ovšem voda na mlýn spíše tzv. disidentů, resp. odpůrců náboženství než těm, kteří usilují o rozkvet náboženského života. Je jistě příznačné, že rozvratná hnutí, jako »Wir sind Kirche«, se opírají silně o argumenty sociologického typu.

Jedním z velmi známých »pastorálních teologů« P. M. Zulehner působí již řadu let ve Vídni a v Rakousku. Kdybychom chtěli hledat povzbuzující příklady efektivnosti sociologicky orientované pastorační práce v nejbližším prostředí jeho působení, zůstaneme přinejmenším na rozpacích. Vídeňská diecéze sama patří v ukazatelích vytypovaných samotnými sociology k nejhorším v Rakousku. Rakousko, ačkoliv patřílo samo k výrazně katolickým zemím, vykazuje dnes ve střední Evropě nejvýraznější pokles náboženského života. Sociologických ukazatelů se zde dnes používá s oblibou jako argumentu, že Církev, její struktury a metody práce jsou odsouzeny k zániku. Pánové Plankensteiner a Zulehner patří k spřízněným duším.

To, co nám »pastorační teologové« předkládají jako výsledek svého vědeckého zkoumání stávajícího stavu, někdy ani nepřekračuje to, co je zkušenému pracovníkovi duchovní péče tak jako tak známé. Jestliže se někde setkáváme s výrazným obratem náboženského vývoje, je to zpravidla výsledek zcela jiných skutečností. Příznačné je, že překvapující obrácení a všeobecné oživení náboženského života se nevážou na obratné pastorační sociology, ale na

osobnosti s pověstí svěťce. Příznivec sociologicko-pastoračního plánování se těžko odhodlá k tomu, aby analyzoval sociologické kořeny pastoračních úspěchů např. sv. faráře Arského, sv. Jana Boska. Jejich metody, postupy a jejich úspěchy staví totiž všechno »vědecké plánování« doslova na hlavu.

Křesťanská sociologie by však měla sledovat spíše jiné než pastorační cíle. Kde by se měla uplatňovat skutečně křesťansky pojatá sociologie skutečně účinně, je dialog Církve se světem. Zatímco svět by rád poučil Církev, Církev by měla ukázat, že může moudře a zasvěceně otevřít oči světu. Právě sociologická data jsou řečí, se kterou sekulární společnost ráda operuje. Je třeba jen tato data dát do služeb jiných hypotéz, než jakým převážně slouží. Křesťanští sociologové by měli v prvé řadě podrobit fundované kritice teorie a hypotézy o zákonitém úpadku náboženských hodnot. Dále by křesťanští sociologové měli předkládat výmluvné doklady o negativním vlivu určité části médií na hodnotovou a mravní orientaci ve společnosti. V této souvislosti by měla fakticky dokládat, jak společensky škodlivá a v zásadě nemravná je praxe činit média přímo poplatná vkusu diváků podle většinového principu.

Velmi pozoruhodná by byla například srovnávací studie o souvislostech mezi nábožensky hodnotovou orientací a sociálním, morálně etickým a politicko-ekonomickým klimatem na ostrově Malta a v Česku. Proč právě na Maltě? Protože společnost tohoto ostrova je ojedinelým, ale výmluvným příkladem, že vývoj společnosti se i v současné době může ubírat zcela jiným směrem, než jak jsme na to v našich zeměpisných šířkách zvyklí. Studie o vztahu mezi mravními a náboženskými hodnotami ve vědomí lidí a prosperitě společnosti jsme zatím této společnosti zcela dlužni.

Poselství královny míru

**Drahé děti, toto je čas milosti!
Dnes zvláštním způsobem
s malým Ježíšem, kterého nesu
ve svém náručí, vám dávám možnost,
abyste se rozhodly pro mír.**

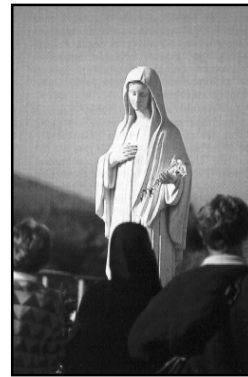
**Vaším ANO míru a vaším
rozhodnutím pro Boha se vám
otevřívá nová možnost míru.**

**Jen tak, děti, čas tohoto století
bude časem míru a rozkvětu.**

**Proto dejte malého novorozeného Ježíše na první místo
ve svém životě, a On vás povede cestou spásy.**

Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!

Medžugorje 25. 12. 1999

Slovo pro členy společenství Panny Marie Královny

Vyvolený národ vychovával sám Bůh ve své dobrotě při jeho putování. Slíbil mu, že jej dovede do doby pokoje a rozkvětu v zemi oplývající mlékem a medem. Ale všechny tyto sliby byly doprovázeny podmínkou: budeš-li zachovávat má přikázání.

Vánoční poselství dobře odpovídá této božské pedagogice. Především se radujeme, neboť je vůlí Otce, aby století, které začne, bylo dobou pokoje a rozkvětu. Po století atomu, genocidy, vražedných bezbožeckých ideologií můžeme doufat v lepší časy. Ale slib je doprovázen »jestliže«, jinak Bůh neuskuteční naše štěstí navzdory nám. Tou podmínkou je, abychom řekli ANO Knížeti pokoje, zcela maličkému Dítěti, které nám ukazuje cestu. Tomuto hlasu dětství je třeba dále dobře naslouchat, abychom mu rozuměli jako Terezie z Lisieux, která jej chápala jako cestu milosrdné lásky, odevzdanosti a důvěry. Jsme povoláni, abychom vytvořili takovou Církev, jakou nám dějiny ještě nikdy neukázaly, Církev vyznačující se milosrdenstvím, vlídností a pokorou, jako Boží lid, který se raduje ze své chudoby, ze svého opovržení, ze své nevinosti tváří v tvář zlu, Církev, která přijímá ty nejchudší a považuje je za svůj poklad, lid, jehož jedinou touhou je poznávat Krista ve vyhladovělých, bezdomovcích, věznicích, nemocných a přitom se mu klanět v jeho poníženích v Hostii. Bude me tedy dělníky pokoje, místo abychom vyvolávali hněv proti duchovnosti, odmítání víry a křesťanských hodnot.

Panna Maria nám podává své Dítě, ono samo se nám nabízí jako Slovo pokoje a štěstí, jako vzor k následování. Nechejme se odzbrojit tímto malým chudým dítětem, které bereme do svého náručí.

Komentář bratra Efraima k poselství Panny Marie

Jednou z oblastí, které by se křesťanská sociologie měla systematicky věnovat, je problematika rodiny a jejího vztahu ke společnosti

Skutečnost je ovšem taková, že tato výzkumná práce je jak po stránce odborné, lidsky pracovní, organizačně technické, tak po stránce ekonomické velmi náročná a především je to práce dlouhodobá. Vyžaduje stabilní odborné týmy a k tomu »investory«,

kterí znají podstatu věci, jsou uvážlivě trpěliví a nepožadují okamžité výsledky.

Sociologizace pastorační práce s sebou nese jedno vážné nebezpečí. Žádné sociologické zkoumání nemůže totiž postihnout to, co je v náboženském životě Církve včetně místní cirkve podstatné, a to je působení milosti Ducha svatého.

Václav Uhlíř

Falešné teorie jako příčina nelidskosti

V antice sehrála jedna slavná událost významnou roli při odpovědi na otázku, na jakých základech spočívá lidský řád. K Alexandru Velikému přivedli jednoho piráta. Vladař se ho zeptal, co si myslí o tom, když svým lupičstvím dělá nejistým celé moře. Pirát odpověděl protioptikou, co si myslí král, když dělá nejistým celý svět. A pak dodal: »Protože já to dělám s jednou malou lodí, nazýváte mě lupičem. Protože ty to děláš s celým loďstvem, nazývají tě vládcem.« K této příhodě připojuje sv. Augustin otázku: »Když se nedbá na spravedlnost, co jiného jsou státy než velké bandy lupičů?«⁽¹⁾

Jak pirát, tak král měli svou teorii pro své jednání. Ale co je to vlastně teorie? Mefisto vysvětluje v Goethově Faustovi: »Drahy příteli, všechny teorie jsou šedivé.« To je ďábelská zamřžovací taktika. Ve skutečnosti znamená toto slovo poznání bytí takového, jaké je, to znamená poznání pravdy. Mylná teorie je tedy založena pouze na zdánlivém poznání, to znamená na omylu. A když procházíme dějiny lidstva až do dnešních dnů, zjišťujeme, že bylo a je mnoho bludných teorií, které mají za následek nevýslovnou nelidskost. Preambule Všeobecné deklarace lidských práv musela v r. 1948 konstatovat, že

»zneuznávání a pohrdání lidskými právy vedly k činům barbarství, které těžce ranily svědomí lidstva«. Tyto »činy barbarství« měly za základ teorie, které namnoze vypracovali úctyhodní teoretikové. Na nehumánní následky ranného kapitalismu odpověděl Marx teorií, která byla ve svých důsledcích ještě nelidštější. Uznávaný německý právník Karl Binding se již před vznikem národního socialismu domníval, že je humánní zničit život, který »není hoden života«.⁽²⁾ Tuto teorii proměnil pak nacismus ve jméno humanity ve svůj »program eutanazie«. Tak bychom mohli uvést nesčetné příklady. Časový rámec nám nedovoluje, abychom šli do detailů, pokud jde o nelidskosti gulagů, německých koncentračních táborů či krutostí v bývalé Jugoslávii, nepředstavitelné nelidskosti, k nimž dochází v Africe a na dalších místech. Znepokojující musí být již skutečnost, že současnými rozšířenými teoriemi jsou ospravedlnovány »skutky barbarství«, které ještě v roce 1948 byly pokládány za oprávněné, protože se opírají o mínění většiny.

Co však je příčinou toho, že i nyní teorie, které byly zdánlivě slušné a docela důsledně vypracovány na univerzitách, se ukazují ve svých důsledcích

jako zvrácené a vedou k hroznému nelidskosti? Jeden ze základních logických principů nám říká, že již v jejich výchozích předpokladech musejí být omyly, jestliže závěry jsou evidentně chybné. To pak vede ke stěžejní otázce, jak rozpoznat falešné a správné premisy.

Již od starověku je známo, že člověk je schopen poznávat pravdu. Aristoteles definuje filozofii jako »vědu pravdy«.⁽³⁾ Jak říká dále, »všechny skutečnosti jsou s pravdou v souzvuku, mezi omylem a pravdou je naopak nesoulad«. Omyl vede k narušení harmonie, a tedy ke konfliktu. Současně se všeobecně uznává, že je mnoho důvodů pro to, proč se poznání pravdy zkrsluje a tak dospívá k omylu. Jako hlavní příčina se uznává lidská žádostivost. Aristoteles upozorňuje na všeobecný vliv »zkaženosti« člověka, který je vnitřně ve svých mravních náhledech narušen pocitem libosti a nelibosti.⁽⁴⁾ Cicero říká, že vliv učitelů, básníků, herců a názory mas mohou odvádět od pravdy. Potom mluví o rozkoši, která jako padělatelka dobra je hluboce zakořeněna ve všech smyslech a je ve skutečnosti matkou všeho zla; kvůli jejím klamům nevidí pak smysly jasně to, co je od přirozenosti dobré.⁽⁵⁾ To všechno platilo a platí v každé době.

Z toho vyplývá povinnost poznávat to, co je od přirozenosti dobré, tedy přirozený řád. I moderní lidská práva jsou součástí tohoto přirozeného práva, které člověk od pradávna mohl poznávat. Martin Kriele tedy právem říká: »Lidská práva jsou přirozené právo.« Dále pak říká: »Z časového hlediska platí věčně, z prostorového hlediska platí všude ve světě, jsou zakořeněna v přírodě nebo v Božím stvoření, mají charakter něčeho posvátného a neporušitelného.«⁽⁶⁾

To všechno znal již starověk ve světle přirozeného rozumu. Konvence o lidských právech z těchto přirozených práv vychází. Ztrácí však veškerý smysl, jestliže nejsou uznávána jako obecná pravda, nýbrž pouze jako výraz mínění většiny. Již Cicero konstatoval, že dobrý zákon nelze rozeznat od špatného podle žádné jiné normy než podle přirozenosti. Domnívat se, že to závisí na pouhém mínění, nazývá Cicero nesmyslem.⁽⁷⁾ Jinými slovy: Něco takového si může myslet pouze blázen. Ovšem dnes máme na univerzitách mnoho učenců a profesorů, kteří s celou svou vážností zastávají názor, který Cicero označil jednoznačně za bláznovství. Nemůžeme se potom divit důsledkům, které z toho vzejdou.

Musíme si bezděčně vzpomenout na výrok, který říká Polonius v Hamletovi: »Je to sice bláznivé, ale přesto je to metoda.«⁽⁸⁾ Friedrich Paulsen v souvislosti se zneužíváním svobody učení to vyjádřil velmi výstižně již v r. 1902: »Není nejmenšího sporu o tom, že na mnoha německých katedrách v tomto směru produkují zcela zcestné názory, které mají svůj původ v obyčejné tužbě „vědět lépe“ a „jinak myslet“. Tak např. ve filozofii si každý nový docent pokládá za čest, že může mít svůj vlastní systém a místo „starých pravd“ ...říkat raději něco nového, i když je to falešné, nebo dokonce škodlivé. Vytvářejí se nové pojmy, které nevycházejí z jednotně určené výstavby vědění. A pak se tyto nové pojmy hustí do žáků. Není žádného bláznovství, které by na německé půdě nedostalo charakter systému a nezískalo si určitý počet přívrženců, kteří je prohlásí za novou moudrost a zasypou jejími pojmy noviny a časopisy jako velkou šancí pro současnost.«⁽⁹⁾ Paulsen tak ukazuje na deformace, které intelektuálními hrami připravují s naprostou nezodpovědností půdu pro strašlivé nelidskosti.

Obzvláště odstrašujícím příkladem jsou tzv. psychotechniky a skupinová dynamika, které vedou ve jménu svobody k úplnému zničení lidského svědomí a mají být používány v Církvi a v kultuře, aby bylo dosaženo neomarxistických politických cílů.⁽¹⁰⁾

Když se vzdáme poznatku známého již ve starověku, že k podstatě člověka patří v prvé řadě hledání pravdy, pak je člověk vydán napospas onomu »bláznovství«. K tomu říká velmi výstižně encyklika *Fides et ratio*: »Jestliže člověku jednou odejmeme pravdu, je každé tvrzení, že jej osvobodíme, pouhou iluzí a sebeklamem. Pravda a svoboda jsou buďto spolu spojeny, nebo obě beznadějně hynou.«⁽¹¹⁾

»Zasadit semeno lidství« znamená proto začít tím, že se vrátíme k dosud poznaným pravdám a učiníme je pro člověka naší doby opět plodnými. Také lidské svědomí se může formovat jen díky pravdě. Jen tak můžeme opět uznat přirozené právo, o kterém Cicero řekl, že zajišťuje pravé blaho lidstva.⁽¹²⁾ Proti bludné teorii starověku – hédonismu –, který dnes opět rozkvétá, Cicero konstatoval: »Je tedy zřejmé, že vy (hédonisté – epikurejci) místo jisté spravedlnosti před námi předstíráte pouze její karikaturu a svým způsobem nám doporučujete, abychom pohrdli svým неотřesitelným svědomím a připojili se k proměnlivému názoru druhých. To platí o všech ctnostech, které jste založili na písku.«

»Semeno lidství může vyrůst jenom na pevné a plodné půdě neomezené pravdy, která je v souladu s řádem všech věcí.

P. S.

To vyplývá obzvláště výrazně ze tří posledních encyklik: *Veritatis splendor* (1993), *Evangelium vitae* (1995) a *Fides et ratio* (1998). *Evangelium vitae* uvádí v 70. odstavci společné kořeny sebezničujících tendencí západní demokracie: nazývá je *etickým relativismem*: »Hodnota demokracie stojí a padá s hodnotami, které ztělesňuje a podporuje: základní a nevyhnutelnou je jistě důstojnost každé lidské osoby, úcta k jejím neporušitelným a nezastupitelným právům, stejně jako přijetí *společného blaha* jakožto cíle a řídicího kritéria politického života. – Základem těchto hodnot nemohou být přechodné a měnící se *názory většiny*, nýbrž jen uznání neproměnného mravního zákona, který je vepsán do srdce člověka jako *přirozený zákon* (*moralis rex*, nikoli přírodní zákon v přírodopisném smyslu), který je také normotvorným vztáhným bodem státního zákonodárství.

Anarchie – další falešná teorie

Kdyby se v důsledku tragického kolektivního nátlaku na svědomí a skepticizmu zpochybnily základy mravního zákona, byl by otřesen demokratický řád ve svých vlastních základech, protože by se stal pouhým mechanismem empirické regulace různých protikladných zájmů. « Uvádí se zde dále, že ve jménu »pravdy« byly spáchány zločiny, a pokračuje: nedošlo a dále nedochází však pouze k neméně těžkým zločinům a radikálnímu popření svobody ve jménu »etického relativismu. Není snad parlamentní a společenská většina, která schválí za určitých podmínek oprávněnost usmrtit nenarozený lidský život, tyranským rozhodnutím proti nejslabším a nejbezbrannějším lidským tvorům?« *Evangelium vitae* v odstavci 20 uvádí, že »tímto způsobem sama demokracie nedbá svých vlastních pravidel a mění se v *tyranský stát*. To je typ demokracie, který se ve starověku nazýval »ochlokracie« – tyranská vláda většiny.

Podle *Der Fels* 12/99
Přeložil -lš-

Poznámky

- (1) Augustin: *De civitate Dei* 4, 4
- (2) Karl Binding, Alfred Hoche: *Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens, ihr Maß und ihre Form*. Lipsko 1920
- (3) Aristoteles: *Metafyzika* 2, 1933 b 19 f
- (4) Aristoteles: *Etika* 1, 7 1098 b 11 f
- (5) Cicero: *Leges* 1, 47
- (6) M. Kriele: *Einführung in die Staatslehre*, 1994
- (7) Cicero: *Leges* 1, 44
- (8) Shakespeare: *Hamlet*, 2. dějství, sc. 2
- (9) F. Paulsen: *Die deutschen Universitäten und das Universitätsstudium*, Berlin 1902
- (10) srov. M. M. Weber: *Psychotechniken – die neuen Verführer, Gruppendynamik – programmierte Zerstörung von Kirche und Kultur*, Christiana-Verlag Stein/Rhein 1998
- (11) *Fides et ratio*, 70
- (12) *Itaque lex ipsa naturae... utilitatem hominum conservat et continet.*

Plné přijetí Krista

Pastýřský list olomouckého arcibiskupa
Mons. Jana Graubnera – Vánoce 99

Draží bratři a sestry,
každému z vás dnes přeji a vyprošuji plnost pravé vánoční radosti z Boha, který nám dává jasně najevo svůj zájem o nás, který se pro nás stává člověkem a žije náš život, který nám ukazuje lásku až do krajnosti a dává nám účast na svém božském životě.

Včera jsme zahájili Jubilejní rok. Co je Svatý rok 2000? Celoroční oslava Kristova narození, celoroční Vánoce, velká výzva k novému přijetí Krista v osobním životě, v rodině, ve společnosti.

Přijmout Krista jako svého Spasitele znamená uvěřit mu a spolehnout se na něj, přenést těžiště jistoty ze sebe na Krista. Udělat v sobě prostor a přijmout

jeho vedení, chtít to, co chce on. Jde o veliké a nelehké věci, ale bez toho člověk nezakusí mocné působení Boha v sobě.

Přijmout Krista do rodiny znamená společně s ním mluvit v modlitbě, společně se ptát na to, co od nás Pán žádá a co se mu líbí. Upřímně si mezi sebou říct, že chceme být v jeho jménu, protože on slíbil, že bude uprostřed těch, kdo budou v jeho jménu. Tam, kde se plní Boží přání, kde je radost z jeho přítomnosti, tam je pokoj a štěstí. Za společnost nemůžeme uvěřit, ale můžeme Krista přinášet těm, kdo ho neznají, můžeme vydávat živé svědectví o jeho přítomnosti a lásce. Vždyť jeho dary jsme nedostali pro sebe, ale proto, abychom mohli být užiteční.

Svatopetrské náměstí zdobí vánoční strom z České republiky

Proto se nestydíme a vyjdeme s Kristem do světa.

K plnému přijetí Krista patří i svátostné smíření v dobré zpovědi. Jubileum zve zvláště ty, kteří zpověď odkládali, ano vás, kteří jste nebyli už moc dlouho nebo se bojíte, že to neumíte či nedokážete.

Když Bůh odpustí, je třeba, abychom i my odpustili, omluvili se a smířili. V tomto roce je třeba skončit všechny staré spory a nelásky. Ty do dalšího století nesmí.

I tam, kde je odpuštěno, je ještě potřebné dokonalé uzdravení duše, očistění od následků hříchu. V Jubilejním roce nabízí církev mimořádné dary z pokladu své svatosti – jubilejní odpustky. K jejich získání je třeba vykonat pouť do Říma či Jeruzaléma, ale v naší diecézi je tato možnost celoročně v olomoucké katedrále a v poutních chrámech: Velehrad, Svatý Hostýn, Svatý Kopeček a Uherský Brod. V určené dny pak ve všech kostelích.

Co je třeba splnit? Dobře se vyzpovídat se snahou vyhostit hřích ze svého života. (Stačí jednou za měsíc.) S vírou přijmout Krista ve svatém přijímání.

(V ten den.) Ve jmenovaném kostele se účastnit pobožnosti nebo aspoň sám tam delší chvíli rozjímat. Přidat modlitbu na úmysl Svatého otce a dobrý skutek. Co je nejdůležitější: aspoň v té chvíli nemít zalíbení v žádném, ani lehkém hříchu.

Plnomocné odpustky je možné získat jednou za den pro sebe, či pro duše v očistci.

Kdo by nemohl navštívit kostel, může putovat ke Kristu přítomnému v trpících bratřích a sestřích, může navštívit nemocné, staré či vězněné.

Tak jako v tyto vánoční chvíle prožíváme radost z Boží blízkosti, a proto jsme k sobě pozornější a laskavější, dovedeme dělat druhým radost, tak, draží bratři a sestry, projdeme celým rokem 2000. Využijme horlivě bohaté nabídky církve. Každý den můžeme mít Vánoce, každý den můžeme být šťastní z Boží blízkosti a každý den můžeme rozdávat duchovní dary. Využijme těchto možností a v tomto Jubilejním roce přibude mnoho šťastných lidí.

K tomu do všech dnů Jubilejního roku každému z vás ze srdce žehná

arcibiskup Jan

Co jsou odpustky?

Odpustek znamená, že se před Bohem odpouští časné tresty za hříchy, jejichž vina byla zahlazena; je to odpuštění, které náležitě připravený věřící získává za určitých podmínek zásahem církve, jež jako služebnice vykoupení autoritativně rozděluje a používá pokladu zadostiučinění Krista a svatých.

Odpustek je částečný nebo plnomocný podle toho, zda částečně nebo úplně osvobozuje od časného trestu za hříchy. Odpustky mohou být přivlastněny živým nebo zesnulým. (KKC 1471)

Tresty za hřích

Abychom pochopili tuto nauku a tuto církevní praxi, je třeba si uvědomit, že hřích má dvojitý následek. Těžký hřích nás zbavuje společenství s Bohem, a tím nás činí neschopnými dosáhnout věčného života; být zbaven věčného života se nazývá „věčný trest“ za hřích. Na druhé straně každý hřích, i všední, vyvolává zhoubné lpění na tvorech, které musí být očistěno, buď zde na zemi, nebo po smrti, ve stavu, jenž se nazývá očistec. Toto očišťování zbavuje toho, co se nazývá „časný trest“ za hřích. Tyto dva tresty nelze pojímat jako nějaký druh pomsty, kterou Bůh postihuje hříšníka zvenčí, nýbrž jako důsledky vyplývající ze samé podstaty hříchu. Obrácení, jež pochází z vroucí lásky, může dosáhnout naprostého očistění hříšníka, takže už nezůstává žádný trest. (KKC 1472)

Svatý farář Arský 20

Svou pokorou, mírností a trpělivostí, ale také silou důkazů o nadpřirozených darech, které mu byly uděleny, podařilo se mu postupně nejen své spolubratry odzbrojit, nýbrž je získat na svou stranu.

Žádný div, že v průběhu doby i sám slavný kazatel Lacordaire, prelát a biskupové vyhledávali faráře Arského, aby jej požádali o radu.

Tak jednoho dne stanul biskup Langalerie jako prostý poutník mezi kajícími a čekal, až na něho přijde řada, aniž by se dal nějakým způsobem poznat. Později biskup potvrdil, že mu po vyznání hříchů řekl farář Vianney jen jedno: »Nejdůstojnější pane, milujte své kněze co nejvíce!«

VYHLEDÁVANÝ ZPOVĚDNÍK

Přiliv nesčetných poutníků byl pro faráře Vianneye velkou zátěží. Přivodil v jeho životě úplnou změnu. Farní vrata a zpovědnice byly ustavičně obleženy. Jeho největší triumf se mu stal nejtvrdějším křížem. Stal se otrokem hříšníků. Žil jen pro zpovědnici, kazatelnu a pro púst.

Jeho každodenní život byl sama jednotvárnost. Mělo by stačit popsat jeden takový den, jak Kateřina Lassagnová uvádí ve svých záznamech: »Budiž zde potvrzeno, jak se odehrával každodenní život svatého faráře: Často vstával již o půlnoci, někdy teprve ve dvě hodiny, ale nejčastěji o jedné. S lucernou v ruce se odebral do kostela. Zde jej čekalo velké množství lidí, kteří trávili noc ve zvonici.

Obětaví lidé se cítili přinuceni starat se v noci o to, aby v kostele byl dodržen pořádek, protože dveře se ustavičně otvíraly a každý chtěl být první u zpovědnice. To bylo pochopitelně nemyslitelné. Lidé se tlačili a vůbec nedbali na to, že

bylo mezi nimi mnoho těch, kteří museli čekat celý den, až na ně přijde řada, a kteří trvali na tom, že se nedají druhými zatlačit.

Z množství lidí se jednotlivé osoby přibližovaly ke zpovědnici. Nikdo však nebyl tak smělý, aby na to brblal, protože si říkali, že by farář takovému jedinci dal z určitých důvodů znamení, aby ihned přišel ke zpovědnici, a s takovými měl Bůh své zvláštní záměry.

Farář Vianney přicházel tedy časně ráno do kostela, prošel řadami čekajících a zatím se zaplnila boční kaple sv. Jana, kde stála zpovědnice. Všichni se tlačili stále více dopředu a kostel byl zcela zaplněn lidmi, kteří se chtěli vyzpovídat.

Když farář Vianney přišel před Nejsvětější svátost, padl na kolena a pohroužil se na několik minut do modlitby. Někdy se stalo, že se s přítomnými pomodlil před odchodem do zpovědnice hlasitě Otčenáš, aby lidem, kteří chtěli přijmout svátost pokání, vyprosil správného ducha kajícínosti. Vyzval je také, aby se pomodlili Confiteor, než přistoupí ke zpovědnici.

Obyčejně setrval ve zpovědnici do sedmi hodin. Pak šel do sakristie, aby se připravil na mši svatou. Po mši svaté světil v sakristii posvátné předměty poutníků, podepisoval obrázky, zvláště mariánské, které mu poutníci podávali a na kterých bylo napsáno zasvěcení Neposkvrněné Panně Marii.

Pak šel na faru, aby něco pojedl. Když se vrátil, zpovídal až do 11 hodin v sakristii muže. I zde byli obětaví lidé, kteří udržovali pořádek, protože přicházelo mnoho mužů, kteří se chtěli vyzpovídat. Podobně tomu pak bylo se ženami.

Když přišla hodina jeho breviáře, prosil o trpělivost, dokud neskončil, protože k modlitbě musel mít klid.

V 11 hodin měl svou hodinu vyučování, která trvala 45 minut, někdy i hodinu nebo déle. Pak opět vyslechl řadu zpovědí těch, kteří měli naspěch a kteří byli na tuto hodinu objednáni. K tomuto účelu odcházel do jiné zpovědnice, protože jeho běžná zpovědnice byla zcela obležena čekajícími.

Mohl se protlačit zástupem jen s velkou námahou, protože počet čekajících se prakticky nikdy nezmenšil. Jeden bratr a jeden muž mu klestili cestu.

Když se vrátil na faru, snědl svůj oběd. Nepotřeboval na to mnoho času, sotva pět minut. Jedl velice málo. Pak několik okamžiků odpočíval. Mezitím byly všechny příchody k faře obleženy, protože každý s ním chtěl při odchodu z domu hovořit. Často vycházel z fary zahradními dveřmi, aby nepozorovaně došel do kostela. Ale jakmile ho někdo spatřil, všichni proudili za ním. Jedni ho drželi za paži, jiní za kleriku. Kdyby nebylo obětavých mužů, kteří tu zasahovali, pánové Oriol, de La Bastie, Claudius Viver nebo bratr Jeroným, věřím, že by jej strhli k zemi, možná že by jej dokonce ušlapali. Jeho ochránci jej dovedli až k misionářům, kteří byli v posledních letech do farnosti vysláni, aby mu byli nápomocní, a které chtěl alespoň kratičce navštívit. I tam jej čekali někteří, kteří prosili o radu anebo s ním chtěli mluvit.

Po této návštěvě, která vždy potěšila i misionáře, odebral se do kostela, kde opět začala tláčenice kolem zpovědnice. Misionáři, kteří jej doprovázeli do kostela, měli co dělat, aby zadrželi nápor lidí. Sotva bylo známo, že přichází, začal čekající dav hlučet. Každý s ním chtěl mluvit. O kom věděl, že potřebuje zvláštní hovor, tomu splnil toto přání.

Ale při tom všem nezapomínal, že je farářem v Arsu a že jeho farnici jsou mu nejpřednější.

Po příchodu do kostela poklekl před oltářem sv. Jana a pak opět odešel do zpovědnice. Obyčejně to bylo kolem 13.30 hod. Až do 16. hodiny zůstal ve zpovědnici. Pak vyšel na několik minut ven, aby pak opět zpovídal v sakristii muže. Jestliže ho zastihly ženy, které měly naspěch, vyzpovídal je předem v jiné zpovědnici. Celá léta zpovídal v zimě až do 19 hodin, v létě ještě déle.

Když pak opustil zpovědnici, vystoupil na kazatelnu a začal předříkávat růženec a nakonec vykonal s přítomnými večerní pobožnost. Pak se v doprovodu svých ochránců vrátil na faru. Mezi kostelem a farní budovou mu museli klestít cestu. Lidé klečeli na zemi, dokud neprošel a nedal jim kněžské požehnání. Když vešel do fary, zavřeli za ním dveře. Bratr Jeroným jej doprovodil do jeho světnice, rozdělal oheň, připravil mu, co bylo zapotřebí, a odešel.

(Pokračování příště)

Pastýřská láska, která ve vás má žít, a přání uchovat mír a jednotu, vyžadují od vás snad skutečné obětování vašeho života buď jako postupnou denní obět' znenáhla, nebo jako obět' celou naráz, jako u některých vašich bratří...

Aby kněz mohl být vychovatelem lidu ve víře, musí v hodinách osobní modlitby u nohou Mistra sít evangelium v rozjímání Písma, ve chvále Pána během liturgie hodin; musí prohlubovat církevní porozumění poselství usilovným studiem...

Jan Pavel II. ke kněžím v San Salvadoru 6. 3. 1983

Víme, že jen Kristus zná srdce člověka a že jen z jeho úst plyne živá voda, která dovede uhasit žízeň člověka.

Jan Pavel II. (15. 1. 1982)

Genocida katolíků ve dvacátém století

Dvacáté století vešlo do historie jako „století holokaustu“, století vyvraždění šesti milionů příslušníků židovského národa německými nacisty. Židé však nebyli v tomto století jediným národem, proti němuž byla uplatněna politika genocidy, tj. hromadného vyvražďování. Již před Hitlerem během první světové války mohamedánští Turci v tehdejší Osmanské říši vyvraždili dva miliony převážně křesťanských Arménů.

Velmi málo se však člověk na přelomu tisíciletí dozvídá o jiném druhu genocidy, tentokrát nikoli z národnostních, ale z náboženských důvodů. Nejedná se jen o pronásledování, ale přímo o vyvražďování celých skupin obyvatelstva z důvodu vyznávání určitého náboženství nebo příslušnosti k duchovenskému stavu některé náboženské společnosti. V tomto směru byla ve dvacátém století nejvíce ze všech postižena právě katolická církev.

Expert z Komise pro náboženskou svobodu prezidenta USA konstatovali v publikaci vydané OSN v r. 1997 pod názvem „In the Lion's Day“, že „katolicismus je dnes nejpronásledovanějším náboženstvím

tolického obyvatelstva nebo duchovních a řeholních osob v některých státech ve dvacátém století.

V následujících řádcích se pokusíme dokumentovat, které země to byly:

1) Na prvním místě je nutno jmenovat komunistické státy, mezi nimiž vede samozřejmě Sovětský svaz. Bezprostředně po bolševické revoluci r. 1917 se stala obětí náboženské genocidy pravoslavná církev, která byla většinovou. Její kněží a řeholníci byli systematicky zatýkáni a buď stříleni nebo odváženi do gulagů. Známý český legionářský generál Radola Gajda, jenž tehdy v Rusku bojoval, píše ve svých Pamětech, jak v jednom sibiřském městě bolševici při mrazu minus 40 stupňů zcela nahého kněze polili na náměstí vodou a udělali z něho ledový sloup. Takových zvěstev na duchovních osobách byly tisíce. Výjimku tvořili pouze kněží náležející ke kolabantské organizaci zvané „Živá církev“. Ani laici nebyli ušetřeni. Ve městěčku Šuja poblíž Moskvy věřící bránili svůj kostel, který úřady nařídily zbořit. Sám V. I. Lenin v dopise ÚV KSSS r. 1922 požaduje bez pardonu všechny „šujské rebely“, to znamená všechny pravoslavné věřící, postřílet s celými rodinami. To doslova cituje ruský historik D. Volkogonov ve své knize „Lenin, počátek teroru“. Tento stav trval celé meziválečné období, teprve za druhé světové války J. V. Stalin povolil pravoslavné církvi zřídit tři semináře a obnovit hierarchickou strukturu. Genocida pravoslavných skončila, pronásledování však trvalo dál.

Totéž se týkalo i katolické církve v meziválečném SSSR. Ta byla církví menšinovou, čítala pouze dva miliony věřících, převážně polské a německé národnosti. Její arcibiskup Jan Cieplak, Polák, sídlil ve městě

Mogilevo. R. 1923 se konal v Moskvě monstrproces se 43 katolickými duchovními včetně arcibiskupa Cieplaka. Všichni byli odsouzeni k vysokým trestům vězení, většina z nich se nevrátila z gulagů. Arcibiskup a jeho generální vikář Konstantyn Budkiewicz dostali trest smrti. Cieplak byl nakonec vyvezen do Polska a vyměněn za polského komunistu Karla Radka, Budkiewicz byl však zastřelen hned po vyhlášení rozsudku na schodech justičního palá-

Edith Stein, sestra Benedikta (1898–1942), a sestra Marie Antonína Kratochvílová (1881–1942), mučednice z doby 2. světové války

ce. Všechny katolické chrámy byly zavřeny, kult zakázán (s výjimkou kostela sv. Ludvíka v Moskvě, jenž se nacházel v areálu francouzské ambasády), duchovní a řeholní osoby odvezeny do gulagů, odkud se většina nevrátila. Tentýž osud potkal i angažované laiky s celými rodinami. O genocidě pravoslavné i katolické církve podrobně píše polský publicista Andrzej Grajewski v knize „Rusko a kříž“.

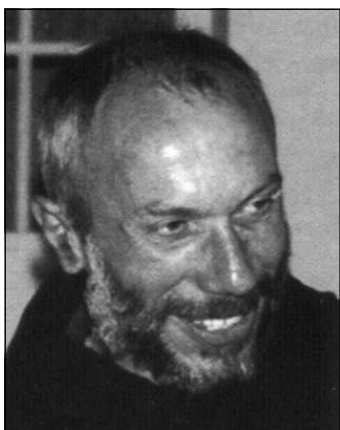
Po druhé světové válce se octly nedobrovolně na území Sovětského svazu katolíci pobaltských republik a Západní Ukrajiny. Sovětský režim byl nucen tak jako v případě pravoslavných legalizovat hierarchickou strukturu římskokatolické

církve a dva semináře. Pronásledování pokračovalo, otevřené vyvražďování však skončilo. Toto konstatování ale neplatí pro řeckokatolickou církev na Západní Ukrajině a Podkarpatské Rusi. Stalin se rozhodl řeckokatolíky úplně zlikvidovat. Pod záminkou unifikace s pravoslavnými jejich církve zakázal, duchovní osoby byly buď stříleny nebo odváženy do koncentráků, rovněž tak laikové, kteří deklarovali své odmítnutí přestoupit k pravoslaví.

Je velmi nesnadné stanovit přesný počet obětí komunistic-

kého teroru v SSSR z náboženských důvodů. Grajewski uvádí celkem více než 300 pravoslavných biskupů a desetitisíce kněží, řeholníků a řeholnic. Číslo popravených, zavražděných nebo umučených v koncentracích sovětského režimu jdou do desítek milionů. Z tohoto počtu se dají pouze odhadem vyčlenit 3 miliony až 10 milionů obětí čistě náboženské genocidy, nejvíce pravoslavných, dále katolíků, baptistů, adventistů aj.

Po válce v komunistických zemích východní Evropy, i když pronásledování zejména v Československu a balkánských státech bylo velmi kruté, nedocházelo k vyslovené genocidě jako v SSSR, s výjimkou Albánie, která se prohlásila r. 1966 prv-

Christof Lebreton (1941–1996), jeden ze sedmi zabíjených trapistů v Alžírsku

světa“. Perzekuce se neprojevovala jen diskriminací, vězněním a popravami, ale též systematickým vyvražďováním ka-

ním ateistickým státem světa. Také v Bulharsku tajná policie vyvraždila několik katolických vesnic.

2) Genocida katolíků však probíhala po válce v komunistických státech Asie, což je dosud nepříliš zmapováno. V bolševickém Severním Vietnamu v padesátých letech bylo například 600 000 katolíků s celými rodinami utopeno v moři (uvádí rakouský publicista Friedrich Heer v knize „Bohatší život“, Praha 1970, str. 142). Důvod? Jeden jediný: Byli katolíky, vyznavači náboženství „francouzských kolonizátorů“. Jde o klasický příklad genocidy z náboženských důvodů.

Dodnes není svět dostatečně informován o katolických obětech z rudé Číny, kde, jak známo, došlo r. 1958 z iniciativy státní moci k vytvoření tzv. Vlastenecké katolické církve, jež odmítla jednotu se Sv. stolcem. Katolíci věrní Římu, biskupové, kněží, řeholní osoby i věřící, byli v některých případech i hromadně vražděni, což se vystupňovalo zvláště za Mao Ce-tungovy tzv. kulturní revoluce, kdy režim zakázal veškerý náboženský kult, i buddhistický a konfuciánský. Dodnes jsou v komunistické Číně Římu věrní katolíci ilegální a z disidentských kruhů prosakují zprávy o tom, že jejich vyhlazování pokračuje. Mezinárodní organizace sledující dodržování lidských práv odhadují počet vyvražděných čínských katolíků na 1–2 miliony.

Úplným mlčením je zahalen osud katolíků v Severní Koreji, kde z původních několika stovek tisíc jich dnes žije údajně jen několik tisíc.

3) Kromě komunistických režimů se dopouštěly vyvraždování katolíků v tomto století také jim příbuzné levičácké diktatury, vedené svobodnými zednáři. Konkrétně se jedná o Mexiko a Španělsko mezi dvěma světovými válkami. Mexický diktátor Plutarco Calles, velmis-

tr zednářské lóže „Helios“ ve spolkovém státě Sonora, vyhlásil katolické církvi vyhlazovací boj. K tomu byl inspirován ruským bolševismem, zvláště L. D. Trockým, který nakonec našel v Mexiku azyl před svým soupeřem o moc v komunistickém Rusku J. V. Stalinem. V některých státech Mexické unie byl katolický kult zcela zakázán, v dalších byl sice povolen, nicméně tato situace se stala pro katolíky ve skutečnosti ještě horší. Policie si libovala v kruté kratochvíli, kdy přijela do některé vesnice nebo města právě v době konce nedělních bohoslužeb a postřílela všechny lidi vycházející z kostela včetně kněze. Neušetřila ani stařenky a děti. Papež Pius XI. reagoval na vzniklou situaci dvěma encyklikami, ostře odsuzujícími genocidu mexických katolíků: „Acerba nimis“ a „Iniquis afflictisque“. Ve druhé z nich píše

P. Michael Pro TJ (1891–1927), mučedník mexické revoluce

mimo jiné: „Katolíci jsou zbaveni všech veřejných a politických práv, což znamená jejich zařazení do skupiny zločinců a duševně chorých.“ R. 1932 vatikánský deník L'Osservatore Romano napsal doslova: „Komunismus ve spojení se zednářstvím nese hlavní odpovědnost za pronásledování katolíků v Mexiku.“ Kněží a příslušníci řeholních řádů byli programově vyvraždováni. Zoufalí kato-

líci povstali se zbraní v ruce, nic však nezmohli proti mohutně vyzbrojené Callesově armádě. Calles s nimi nakonec sehrál krutou hru. Slíbil jim, že když složí zbraně, začne s nimi jednat o jejich požadavcích náboženské svobody. Povstalci, zvaní „cristeros“, mu uvěřili. Jakmile však pušky odevzdali, byli všichni do jednoho včetně rodinných příslušníků postříleni. Jejich počet se pohybuje kolem pěti tisíc. Celkově je počet obětí Callesovy genocidy, prováděné čistě jen kvůli vyznávání katolické víry, odhadován na několik stovek tisíc.

K podobné genocidě katolíků došlo i ve Španělsku, kde r. 1931 byla svržena monarchie a země se stala republikou. Nový režim katolíky tvrdě pronásledoval, kostely a kláštery byly zapalovány a bořeny. Otevřené vyvraždování nastalo, když se ujala moci r. 1936 vláda tzv. jednotné a lidové fronty v čele s Largem Caballerem, vysoce postaveným svobodným zednářem. Jeho režim, formálně demokratický, začal systematicky likvidovat nepohodlné osoby. Tuto špinavou práci vykonávaly tajné ozbrojené organizace, finančně dotované vládou, mezinárodním komunistickým hnutím a zednářskými lóžemi. Součástí těchto akcí bylo též plánovitě zabíjení katolického duchovenstva a řeholních osob. Na tyto krvavé zločiny, jejichž míra se dovršila zavražděním poslance Calva Sotela, praktikujícího katolíka, odpověděla, jak známo, španělská generalita v čele s Franciskem Frankem ozbrojeným povstáním. Nastalo období španělské občanské války let 1936–1939, v níž ozbrojené složky zednářsko-komunistických republikánů a interbrigadistů prováděly genocidu příslušníků duchovního stavu. Celkem bylo povražděno, velmi často zvrhlým sadistickým způsobem, 11 biskupů, přes 6 000 kněží a asi 10 000 řeholních osob. Bez milosti byli

Obětí zločinů proti lidskosti ve Španělsku se stal příslušník romské národnosti Ceferino Jimenez Malla (1861–1936), který byl nedávno Svatým otcem beatifikován

hromadně vražděni také katolíci laikové, když se odmítli vzdát své víry, včetně žen a dětí. Jejich počet se blíží podle odhadů číslu 100 000. To však nemusí být přesné, neboť dnes již se nedá zjistit, kolik jich bylo povražděno jen proto, že se odmítli vzdát katolické víry a kolik pro svoji politickou angažovanost ve prospěch frankistických nacionalistů, nicméně je mimo jakoukoliv pochybnost, že španělské republikánští zednáři a komunisté vyvraždování katolíků pouze na základě jejich víry nebo příslušnosti k duchovenenskému stavu skutečně prováděli. To potvrzuje i známý americký historik Paul Johnson ve své pozoruhodné knize „Dějiny 20. století“. Obětí těchto zločinů proti lidskosti se stal i nedávno Sv. otcem blahoslavený příslušník romské národnosti Ceferino Jimenez Malla. Je samozřejmé, přirozené a logické, že španělské katolíci během občanské války podporovali generála Franka, který je nevráždil ani neutiskoval, naopak jako praktikující katolík hluboce ctil katolické tradice španělského národa. Z jejich strany šlo o akt nezbytné sebeobranu.

*Radomir Malý
(Dokončení přístě)*

Neobyčejně těžká cesta

V průběhu své cesty papež čtyřikrát mluvil o Číně, jako kdyby po pravoslavné Rusi, ke které se přiblížil, když poprvé navštívil Gruzii, zůstala Čína posledním gigantem, se kterým se chce smířit. Po návštěvě Kuby papež neskrývá touhu odebrat se do Moskvy, Hanoje a Hongkongu jako prvního kroku k Číně. Etapy v New Delhi a v Tbilisi byly pro něho výchozím bodem na cestě k posledním marxistickým režimům v Asii a k pravoslavnému Rusku, které před ním stále zavírá své brány. Až dosáhne svého cíle, bude mít pocit, že splnil svou misi. Tak hodnotí »Le Mond« 9. 11. 1999 jeho poslední zahraniční cestu. Jeho úsilí vyrovnat se s Východem a s komunismem nijak neslábne. Vyjadřuje přitom svůj nesmírný obdiv k umlčeným církvím (Barma, Severní Korea, Čína) i k ostatním pronásledovaným křesťanům, které vyzývá, aby zůstali tak pevně spojeni se svou vírou, jako jsou spojeni se svou vlastí. Svoboda náboženského svědomí je pro něho prvním z lidských práv a »matkou« veškeré svobody.

Pokoření a mučednictví

Ale nejen Čína projevuje neochotu přijmout papeže. I Indie, která jej přijala spolu s velkým počtem asijských biskupů, prožívala veliké napětí. V důsledku hinduistického fanatismu byl papež přijat s diplomatickým chladem. Ašok Singhal, předseda Světové rady hinduistů, řekl pro »Die Welt«: »Z papežovy návštěvy nemá nikdo radost, vyjma několika katolíků a možná Soni Ghandiové.« Marco Politi v »La Republica« napsal: »Tato druhá návštěva papeže v Indii je zvláštní. Je pokořením a mučednictvím. Poprvé po dvaceti letech svého pontifikátu přijíždí do země, která jej vysouvá na okraj a jedná s ním jako s někým bezvýznamným. Indická televize mu věnovala jen několik vteřin. V novinách jsou ubohé články. Vláda jej přijala čistě v souladu s protokolem, nic víc. A především, papež vůbec neměl možnost obrátit se k Indii. Ani v prezidentském paláci, ani při Ghandího pomníku nedostal mikrofon, aby mohl navázat kontakt s lidem tohoto kontinentu. První a jedinou promluvu měl v katedrále. Ale ta byla adresována jedině katolíkům.

Jako by šlo o soukromou záležitost, která se netýká indického veřejného mínění.

»La Política« píše: »Poprvé po dvaceti letech pontifikátu objížděl papamobil takřka prázdný stadión.« Na tribunách nebyly nápisy: »Totus tuus«, »Máme tě rádi«. Hinduisté právě slavili svátek »Diwali« – svátek Světla. Velký guru hinduismu Šarkanaračaja Madhawasanda Saraswati řekl v uvítacím projevu k papeži: »Naší tradicí je pravda, neuzítí násilí, láska. Indie je velká, naše náboženství je nádherné. I my usilujeme hlásat naše náboženství na celém světě. Doufáme, že se setkáme s vaší spoluprací při šíření hinduismu, chceme, aby nám Vaše Svatost pomohla.«

»The Guardian« poznamenal: »Papež se nenechal odradit nepřátelskými protesty a použitím násilí se strany hinduistických extrémistů a vyzval katolickou církev, aby zdvojnásobila své úsilí o obrácení Asie. Vznikají obavy, zda to v budoucnu nevyvolá růst násilí proti křesťanům.«

»La Vanguardia« napsala: »Druhá papežova cesta do Indie je velkou metaforou obtíží katolické církve v Asii, kde už nejde o šíření křesťanství, ale o snahu o přeži-

ti.« Nepřátelské prostředí, s jakým se setkal papež v době ztotožnění nacionalismu s hinduistickou tradicí, je obrazem nepřátelství, které zachvátilo celý kontinent, snad s výjimkou Filipín. I když se Kristus narodil v Asii, jeví se tu křesťanství jako historický produkt Západu, jako kultura dřívějších koloniálních mocností, a to i navzdory tomu, že Asie byla prvním teritori- em evangelizace, počínaje apoštolem Tomášem. A zatím dnes východní náboženství tiše pronikají na Západ jako sugestivní alternativa pro postindustriální společnost, která uvázla na duchovní mšlčině.

Dalo se očekávat, že nacionalistická euforie indické vlády bude nahrávat nepřátelské reakci, ale chlad, s jakým přijal papeže gruzínský patriarcha, vyvolal pocit frustrace. Laický představitel gruzínské církve Georgy Andrieriadze v parlamentu řekl: »Doufáme, že návštěva papeže Jana Pavla II. nevyvolá rozkvět katolicismu a nepodpoří zesílení prozelytismu. Kdyby tomu tak bylo, museli bychom odpovědět s veškerou silou.«

Oficiální mluvčí gruzínské církve prohlásil: »Návštěva Jana Pavla II. nás velmi zajímá, protože obrací pozornost světového veřejného mínění ke Gruzii. Více nás zajímá rozměr politický než náboženský. Chceme využít jeho vlivu, aby se naše země připojila k Evropě.« Ruben Amon nazval projev patriarchy Ilji II. »pragmatickým, materialistickým, zbaveným jakýchkoli duchovních pout křesťanského bratrství«. Nekonala se žádná společná modlitba a nebylo ani vysloveno přání o prohloubení dialogu mezi katolíky a pravoslavnými. Deset let po pádu berlínské zdi vyrůstají v Evropě nové zdi. Patriarcha vůbec neodpověděl na papežovy výzvy ke sblížení a omezil se na otázky mezinárodní politiky a práv gruzínského lidu.

Podle -kai-

PROSÍME O DUCHOVNÍ POMOC pro pana Milana, tatínka šesti dětí, který je již delší dobu těžce nemocný (rakovina). Nemoc po určitém období stabilizace opět doléhá. U Boha je možné všechno, proto vás naléhavě prosíme o modlitbu. Vyprošujeme pro tohoto bratra a jeho rodinu odevzdanost do Boží vůle.

Redakce zpravodaje
Modlitební stráž

INZERCE V TÝDENÍKU SVĚTLO V ROCE 2000

Komerční inzeráty zůstávají za cenu 55 Kč včetně DPH za 1 cm².

Nekomerční zprávy a oznámení budeme uveřejňovat za cenu 6 Kč včetně DPH na 1 cm². Tímto symbolickým poplatkem za uveřejnění pokryjeme náklady, které platíme grafickému studiu za zpracování této inzerátové strany.

Speciální nabídku poutních zájezdů k miléniu roku 2000 zašle Marta Vondráková, KCK Misie, Masarykovo nám. 46, 751 03 Brodek u Přerova, tel.: 0641/74 11 50.

Církevní střední škola a Střední zdravotnická škola svatě Anežky České v Odrách ve školním roce 2000/2001 nabízí ke studiu pro chlapce i dívky:

Čtyřletý maturitní obor – sociální činnost – sociální pečovatelský (75-41-008 M)

Tříletý učební obor – ošetřovatel(ka) se zaměřením na rodinnou výchovu (53-41-002 J)

Aktivní školy: lyžařský výcvik, taneční kurzy, zájmové kroužky, návštěvy kulturních akcí, poznávací zájezdy, zájezdy do zahraničí, možnost získání řidičského průkazu skupiny B, praxe v sociálních zařízeních, úřadech a nemocnicích. Součástí školy je domov mládeže i školní jídelna.

Bližší informace: tel. 0656/73 01 29; e-mail: css_odry@applet.cz

Z temnoty do světla

V listopadu 1999 v obci Kleinfrauenheid oslavovalo »Cenacolo« druhé výročí svého vzniku. P. Johannes Lehrner sloužil slavnostní bohoslužbu. Doprovází s velkou láskou toto společenství, jehož založení v tomto místě naráželo původně na tak velký odpor. Já i můj manžel jsme uchvázeni, jak hluboce niterné je chování mladíků tohoto společenství. Jedná se totiž o bývalé uživatele drog a dealery. Mnozí z nich se už také seznámili s vězením. A nyní, jaká proměna! U všech zářící oči, opravdový div za našich dnů, když pomyslíme, kolik jiných pokusů o vyléčení drogově závislých selhává.

Sestra Elvíra, zakladatelka tohoto společenství, velice veselá a dynamická žena, vypravuje s velkou samozřejmostí, jak k tomuto zázraku došlo.

»Důvěřujeme modlitbě a žijeme z růžence.« A pokračuje: »Modlitba očišťuje mozek od heroínu, přináší pokoj, mění srdce... Zde můžete prožívat Boží zázraky: Jak se ze smutku stane radost, ze smrti život. Tito mládenci jsou zde pro nás Božím úsměvem, zde a dnes.«

S velkou samozřejmostí vypravuje před velkým zástupem, který přišel na tuto dnešní slavnost. Je tu více než 1 000 lidí, kteří se shromáždili tento podzimní večer, aby se podívali na muzikál, který mládenci předvádějí na oslavu dnešního dne. Je to nepochopitelné: mladí, staří, muži, ženy, někteří přijeli autobusy. Když pomyslím na to, s jakými problémy musel P. Lehrner zpočátku zápasit, a nyní takové zadosťučinění – zázrak!

»Z temnoty do světla«, tak se nazývá muzikál, který mláden-

ci předvádějí. Hrají svůj vlastní život a zpívají k Boží slávě s živou nadějí a silnou vírou, v živém rytmu a s velkým zaujetím. Hrají to, co prožili: nepokoj a rozbroje doma, jak je satan svedl k drogám a jak našli nový život u Boha za pomoci andělů (v bílých šatech a s křídly).

Nemají strach dát satanu vystupovat jako jednající osobě nebo představit na jevišti anděly, protože zažili zápas těchto

bytostí ve svém životě. Je to velmi působivé představení, které končí díkem a písní chvály, k níž temperamentní sestra Elvíra vybízí všechny přítomné.

Kdo měl otevřené oči, mohl uprostřed polí tohoto útulného hnízda v rakouském Burgenlandu vidět, jak mocně působí Ježíš v těchto našich dnech.

Alexa Gaspariová
Vision 2000 9/99

Liturgická čtení

Neděle 9. 1. – svátek Křtu Páně

1. čt.: Iz 42,1–4.6–7
Ž 29(28),1a+2.3ac–4.3b+9b–10
2. čt.: Sk 10,34–38
Ev.: Mk 1,6b–11
Odp.: 11b

Pondělí 10. 1. – ferie

1. čt.: 1 Sam 1,1–8
Ž 116B(115),12–13.14+17.18–19
Ev.: Mk 1,14–20
Odp.: 17a

Úterý 11. 1. – ferie

1. čt.: 1 Sam 1,9–20
1 Sam 2,1.4–5.6–7.8abcd
Ev.: Mk 1,21b–28
Odp.: 1a

Středa 12. 1. – ferie

1. čt.: 1 Sam 3,1–10.19–20
Ž 40(39),2+5.7–8a.8b–9.10
Ev.: Mk 1,29–39
Odp.: srov. 8a+9a

Čtvrtek 13. 1. – nez. pam. sv. Hilaria

1. čt.: 1 Sam 4,1–11
Ž 44(43),10–11.14–15.24–25
Ev.: Mk 1,40–45
Odp.: 27b

Pátek 14. 1. – ferie

1. čt.: 1 Sam 8,4–7.10–22a
Ž 89(88),16–17.18–19
Ev.: Mk 2,1–12
Odp.: srov. 2a

Sobota 15. 1. – nez. sob. pam. P. Marie

1. čt.: 1 Sam 9,1–4.17–19;10,1a
Ž 21(20),2–3.4–5.6–7
Ev.: Mk 2,13–17
Odp.: 2a

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	9.1.	10.1.	11.1.	12.1.	13.1.	14.1.	15.1.
Antifona	261	826	841	857	873	889	1666
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	261	827	842	857	873	889	1666
Antifony	262	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	262	831	847	861	877	893	1668
Antifona k Zach. kantiku	263	831	847	861	877	894	1669
Prosby	263	831	847	861	878	894	1655
Záv. modlitba	263	832	847	862	1277	894	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	227	832	848	862	879	895	910
Antifony	264	833	848	863	879	895	910
Žalmy	1035	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	264	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	263	835	851	865	882	898	913

Nešpory:

SO

Hymnus	261	265	837	852	867	883	900	915
Antifony	260	265	838	853	868	884	900	916
Žalmy	230	238	838	853	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	260	266	840	856	871	887	903	918
Ant. ke kant. P. M.	260	266	840	856	871	887	904	688
Prosby	261	266	841	856	872	888	904	918
Záv. modlitba	263	263	841	857	872	1277	904	689
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

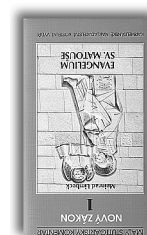
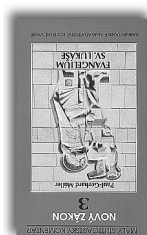
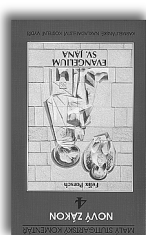
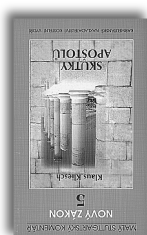
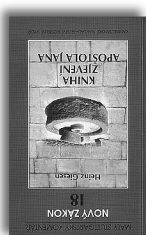
SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inecnet.cz; http://www.ova.inecnet.cz/svetlo). Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TÝDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3335–OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

Novinové výplatné

Placeno převodem
706 035

176 stran, 175 Kč

Heinz Giesen
Kniha Zjevení apoštola Jana

216 stran, 185 Kč

Felix Porsch
Evangelium sv. Jana

88 stran, 99 Kč

Walter Radi
List Galat'ánů

176 stran, 167 Kč

Paul-Gerhard Müller
Evangelium sv. Lukáše

172 stran, 179 Kč

Franz-Josef Ortkemper
První list Korint'ánů

208 stran, 160 Kč

Meinrad Limbeck
Evangelium sv. Marka

148 stran, 155 Kč

Klaus Kiesch
Skutky apoštolů

280 stran, 160 Kč

Meinrad Limbeck
Evangelium sv. Matouše

V Karmelitánském nakladatelství vychází od roku 1996 originální řada komentářů k Novému zákonu. Tyto komentáře pomáhají čtenářům hlouběji pochopit způsob myšlení a vyjadřování jednotlivých pisatelů novozákonních knih. Přinášejí základní údaje o místě a době sepsání biblického rukopisu, o jeho adresátech, o literárních a teologických zvláštnostech. Publikace jsou obohaceny o exkurzy, jejichž seznam lze najít vždy na konci obsahu knihy. Stuttgartské komentáře jsou dílem, které nemá u nás v současné biblické literatuře obdoby. Matice cyrilometodějská dosud vydane díly nabízi ve svých prodejnách. Objednat si je můžete také u naší zasilkové služby. Všechny díly mají lepenou vazbu a zúžený formát A5.

MALÝ STUTTGARTSKÝ KOMENTÁŘ

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

vám...

Představujeme